

Rettevejledning opgave 1:

1.1.

Det skal først vurderes, om medlemsstat A's begrænsning af studiestøtte til 1 år er i strid med reglerne om unionsborgernes fri bevægelighed.

Domstolens praksis har vist, at medlemsstaterne ikke behøver at give studerende ret til at tage studiestøtte med til udlandet, men hvis de gør, skal de stille krav, der faciliterer mobilitet, jf. pensum s. 523. Her synes problemet ikke at være, at Ole ikke har den nødvendige tilknytning til medlemsstat A, men derimod at man begrænser støtten til et år.

Vi har ikke haft sager, hvor medlemsstaten har begrænset studiestøtten til et år, men selvom man kan sige, at det begrænser mobiliteten, må det antages, at der ikke er nogen overtrædelse af art. 21 henset til, at der gælder de samme regler for studier i medlemsstat A og i andre medlemsstater.

For så vidt angår mulighederne for studiestøtte i medlemsstat B, så følger det af opholdsdirektivets art. 24, stk. 2, at medlemsstaterne kan afskære studiestøtte til ikke-erhvervsdrivende personer, så længe de ikke har opnået ret til tidsubegrænset ophold, jf. pensum s. 522. Det vil normalt sige, at man efter EU-retten ikke har ret til studiestøtte før efter 5 års ophold, og derfor er der ikke noget til hinder for, at medlemsstat B stiller krav om 3 års ophold.

Hvis Ole opnår arbejde som tjener i 15 timer om ugen, vil han være arbejdstager, jf. pensum s. 528 ff. Derfor er begrænsningen på at arbejde mere end 5 timer en hindring for Oles ret til at udøve fri bevægelighed som arbejdstager jf. art. 45 TEUF.

Selvom der foreligger en hindring for markedsadgangen, skal det efter Gebhard-testen vurderes, om den er begrundet i tvingende almene hensyn, og om den er proportionel,

jf. nærmere s. 542 ff. Det må antages, at ønsket om at sikre, at studerende har tid til deres studier, er et tvingende alment hensyn. Det kan dog diskuteres, om det er proportionelt. Således kan det særligt overvejes, om et sådant krav ikke mest oplagt bør gælde for de studerende, der modtager studiestøtte, idet disse kan siges at få en indtægt, der kompenserer for de mistede indtægtsmuligheder. Man kan derfor mene, at reglen er egnet til at ramme udlændinge særligt hårdt, da de typisk ikke vil have krav på studiestøtte efter EU-retten, jf. ovenfor, og derfor må klare sig uden støtte og uden (særlig) indkomst. Nogle studerende kan måske derfor overveje, om reglen er diskriminerende.

Endelig er det påfaldende, at reglen sikrer, at man ikke kan opnå status som arbejdstager, mens man er indskrevet som studerende, og derfor kan man ikke opnå ret til studiestøtte efter L.N-dommen, jf. pensum s. 533 f. Der er således flere forhold der taler for, at reglen ikke er proportionel, men det afgørende er ikke, hvilket resultat de studerende når frem til, men derimod diskussionen.

Rettevejledning opgave 2:

2.1.

Tiltagene i de to medlemsstater skal vurderes efter art. 34 TEUF, idet de potentielt kan udgøre en indførselsrestriktion.

Lovgivningen i medlemsstat B skal efter afsigelsen af *Keck*-dommen kategoriseres som et produktkrav, idet kravet medfører, at en importør som Ulla må ændre det produkt, hun lovligt sælger i medlemsstat A for at kunne sælge det i medlemsstat B. Da der er tale om et ikke-diskriminerende produktkrav, skal det dog vurderes, om det kan begrundes i enten Cassis-hensyn eller art. 36-hensyn. I dette tilfælde er hensynet til at undgå brand et hensyn, som kan anerkendes som et Cassis-hensyn. Det skal herefter vurderes, om kravet opfylder kravet om proportionalitet, og henset til, at det stadig er normalt at sætte levende lys på juletræer, er det formentlig tilfældet. Det vigtige her er dog ikke, hvad de studerende når frem til, men at de drøfter spørgsmålet om proportionalitet.

Lovgivningen i medlemsstat C skal efter *Keck*-dommens afsigelse kategoriseres som 'salgsformer'. Det betyder, at det skal vurderes, om *Keck*-doktrinen er overholdt. Den første betingelse, om at lovgivningen skal finde anvendelse på alle berørte erhvervsdrivende, er opfyldt. Det er den anden betingelse om, at det skal påvirke indførte varer på samme måde formentlig også, idet det dog kan diskuteres, om begrænsningen i mulighederne for at reklamere er så indgribende, at det reelt hindrer, at indførte varer kan få adgang til markedet i medlemsstat C, jf. pensum s. 356 f. Selvom forbuddet dækker de vigtigste medier til reklamefremstød, er det alene tidsbegrænset, og det må antages, at det er tilstrækkeligt, at der kan reklameres i december. Derfor diskrimineres indførte varer ikke, og der er således ikke nogen overtrædelse af art. 34 TEUF.

Der er ikke noget, der tyder på, at lovgivningen ikke er notificeret, og derfor er der ingen grund til at undersøge dette. Hvis de studerende vælger at gøre det, må det dog være klart, at lovgivningen i medlemsstat B er tekniske specifikationer, mens lovgivningen i medlemsstat C ikke er anmeldelsespligtige.

2.2.

Det forhold, at Ulla ikke kan få registreret en filial i medlemsstat A, udgør en hindring for det nyoprettede selskabs etableringsret. Situationen har således visse paralleller med sagen C-212/97, *Centros*, som er omtalt i pensum s. 803 f, og hvor det også blev fastslået, at det var en hindring for etableringsretten at afvise registreringen af en filial. Det skal dog vurderes, om kravet kan begrundes i tvingende almene hensyn.

Domstolen har herved accepteret, at medlemsstaterne kan stille krav om, at selskaber har en vis tilknytning til den medlemsstat, hvori selskabet er stiftet. Men den har alene accepteret, at man håndhæver sådanne krav i stiftelseslandet, og ikke i andre medlemsstater, jf. pensum s. 569 ff. Det synes således ikke oplagt, at man skulle acceptere krav om en vis tilknytning til stiftelseslandet i forbindelse med, at man i andre medlemsstater bliver bedt om at registrere en filial. Der foreligger derfor en overtrædelse af art. 49 TEUF.

2.3.

Da selskaberne er beliggende i forskellige lande, er det mest oplagt at overveje en grænseoverskridende fusion. Da reglerne for sådanne er harmoniseret ved 10. selskabsdirektiv, bør det være muligt at gennemføre en sådan mellem to selskaber af anpartsselskabstypen beliggende i forskellige medlemsstater, jf. pensum s. 837 f.

Da der er tale om selskaber af anpartsselskabstypen, er det derimod ikke muligt at stifte et SE-selskab gennem en grænseoverskridende fusion, jf. pensum s. 851. De studerende kan dog evt. se, at det kunne være en mulighed at stifte et SE-holdingselskab, som kontrollerer de to anpartsselskaber.

De studerende behøver ikke at overveje, om en sammenslutning kan ske ved, at det ene selskab overtager en kontrollerende anpartspost i det andet. For det første er denne form for overtagelser alene omtalt i relation til børsnoterede selskaber i pensum, og for det andet vil en sådan model formentlig være uacceptabel, fordi både Ulla og de to søstre synes at ønske at fortsætte som kapitalejere efter sammenslutningen.